

Příručka OIM

č. 226 – Provozování střelnic

a

č. 240 – Výuka a výcvik ve střelbě

Vydalo :

ČK SOMO

Živnostenské společenstvo při HK ČR

ÚVOD

Tento přehled byl vypracován pro potřeby zájemců o podnikání v oborech „Provozování střelnic“ a „Výuka a výcvik ve střelbě se zbraní“, jeho obsahem jsou podmínky odborné způsobilosti pro vydání koncese a podmínky pro vydání zbrojní licence. V oboru provozu střelnic obsahuje výtah z normy ČSN 39 5401, která stanoví jak podmínky pro projektování a výstavbu střelnic na území ČR, tak podmínky nutné k bezproblémovému provozu střelnic stávajících. Jsou zde definovány druhy střelnic, rozdělení střelnic, termíny a požadavky na řešení střelnic. V oboru výcviku a výuky je zde doporučení pro výcvik uchazečů o zbrojní průkaz, sportovní výcvik ve střelbě a výcvik obranné střelby. Zatímco v oboru provozování střelnic jde o údaje pevně stanovené, v mnoha případech zavazující, v oboru výcviku se jedná spíše o doporučení kterým směrem by se měla metodika výcviku ubírat. Každý kdo míní v tomto oboru podnikat má zřejmě své vlastní zkušenosti, navíc je dostupná spousta materiálu zabývající se danou tematikou. Jednoznačnou záležitostí je příprava zájemců o vydání zbrojního průkazu a majitelů zbraní pro osobní ochranu, kteří tyto zbraně k danému účelu opravdu používají. Na druhé straně existuje spousta majitelů takových zbraní, kteří zbraň vytáhnou ze skříně pouze když si jdou zastřílet na střelnici. Jejich výcvik by měl být zaměřen spíše na mířenou střelbu a na seznámení s podstatou střelby obranné. Specifickou skupinou jsou zaměstnanci kteří používají zbraň pro výkon povolání (pracovníci bezpečnostních agentur, strážníci MP), v těchto případech by se měl instruktor seznámit s vnitřními předpisy pro používání zbraní a výcvik vést vždy v souladu s těmito předpisy. Prvořadou záležitostí při výcviku je bezpečná manipulace se zbraní, která by měla být znovu procvičována a je jedno jestli se jedná o začátečníka nebo o dlouholetého držitele zbraně. Někdy je až neuvěřitelné, jak mohli někteří držitelé zbraní vůbec získat zbrojní průkaz. Je známo, že nejvíc úrazů střelnou zbraní je způsobeno špatnou manipulací se zbraní, takže bezpečnost především.

PROVOZOVÁNÍ STŘELNIC

Podmínky pro vydání koncese

Požadovaná odborná způsobilost pro získání koncesní listiny „Provozování střelnic“ je:

- a) středoškolské vzdělání na vojenské nebo policejní škole zakončené maturitní zkouškou a 2 roky praxe v řízení střelb nebo
- b) vysokoškolské vzdělání vojenského nebo policejního směru nebo fakulta tělesné výchovy a sportu a 2 roky praxe v řízení střelb nebo
- c) průkaz rozhodčího nebo trenéra střelb a 3 roky praxe v řízení střelb nebo provozování střelnice

STŘELNICE PRO RUČNÍ PALNÉ A PLYNOVÉ ZBRANĚ

Rozdělení střelnic

1. Kategorie

- **kategorie A** - střelnice venkovní
- **kategorie B** - střelnice tunelová
- **kategorie C** - střelnice kombinovaná

2. Třídy

- **třída 1** - střelnice veřejná, nekomerční, sportovní
- **třída 2** - střelnice veřejná, komerční, s pevně danou délkou střelby nebo pevně danými délkami střelby, určená pro střelbu z místa ze střeleckých stanovišť umístěných v oddělených střeleckých boxech
- **třída 3** - střelnice veřejná, komerční, s proměnlivou délkou střelby, určená pro střelbu ze střeleckých stanovišť umístěných v libovolném místě výstřelného prostoru
- **třída 4** - střelnice neveřejná

3. Skupiny

- **skupina K** - střelnice pro kulové zbraně (střelnice pro krátké kulové zbraně, dlouhé kulové zbraně, malorážky a plynové zbraně)
- **skupina H** - střelnice pro brokovnice (střelnice pro střelbu na asfaltové a pohyblivé terče)

Požadavky na řešení střelnic.

Požadavky na řešení střelnic platí pro všechny kategorie, třídy a skupiny, není-li uvedeno jinak.

Všeobecné požadavky.

Střelnice každé kategorie, třídy a skupiny musí být řešena tak, aby z hlediska bezpečnosti, hygieny prostředí, požární bezpečnosti a ekologie její zařízení a prvky splňovali dále stanovené požadavky,

Bezpečnost.

Musí být zajištěna bezpečnost při střelbě, tedy ochrana před ranivými účinky střel a to jak na vlastní střelnici, tak i mimo ní. Musí být zajištěn nekolizní pohyb osob v prostoru střelnice a instalace vhodného terčového zařízení, které odpovídá druhu a určení střelnice.

Hygiena prostředí.

Musí být zajištěna ochrana osob před účinky impulsního hluku a účinky škodlivých zplodin výstřelů vznikajících při výstřelu a to především v prostoru střeliště, kabiny řídicího střeleb a dalších prostorů uvnitř i vně objektu, kde se střelnice nachází. Musí být zajištěno vhodné osvětlení a účinné větrání. V případě umělého osvětlení musí toto osvětlení splňovat předepsané hodnoty.

Požární bezpečnost.

Musí být zajištěna požární bezpečnost s ohledem na manipulaci se střelivem a na únik nespáleného střelného prachu při střelbě.

Ekologie.

Musí být zajištěna likvidace odpadů.

BEZPEČNOST

Vlastní střelnice.

Šířka a délka střelnice je závislá na druhu střelecké činnosti, pro kterou je střelnice určena.

V prostoru střeliště, které je trvalým pracovištěm, musí být světlá výška minimálně 3 000 mm, při klimatizaci tohoto prostoru je minimální přípustná světlá výška 2 700 mm. V ostatních prostorách střelnice postačuje minimální světlá výška 2 500 mm. Neplatí pro střelnice třídy 4. Všechny plochy, které by se mohly stát zdrojem nežádoucích odrazů zpět ke střelcům, musí být chráněny ochrannými obklady.

Ochranné obklady stěn a stropu se doporučuje řešit v souvislosti s akustickou úpravou povrchů. Podlaha v místech pohybu střelců musí být vodorovná, pevná a nesmí se otřásat. Musí být kryta protiskluzným materiálem, který zamezí odrazům náhodně vystřelených střel. Musí umožňovat snadnou údržbu a úklid. Platí pro střelnice třídy 1, 2 a 3. Podlaha střeleckého stanoviště střelnic musí být pevná a nesmí se otřásat. Musí být kryta protiskluzným materiálem, který zamezí odrazům náhodně vystřelených střel. Musí umožňovat snadnou údržbu a úklid.

Délka střeleckého stanoviště je 1 500 mm pro střelbu vstojе, 2 500 mm pro střelbu vleže.

Pokud jsou střelecká stanoviště vybavena monitory pro přenos obrazu cílu nebo dalším technickým zařízením, nesmí být tato zařízení umístěna v nebezpečné zóně, tj. uvnitř kuželu otevřeného směrem k cíli, jehož osa je totožná se směrem střelby, vrchol tvoří ústí zbraně a povrchové přímky jsou odkloněny 45 stupňů od této osy.

Střelecké boxy pro střelbu z místa se zřizují na palebné čáře. Šířka střeleckého boxu pro střelbu vstojе je nejméně 1 000 mm, pro rychlopalnou pistoli 1 500 mm a 1 600 mm pro střelbu vleže. Tyto hodnoty jsou pro střelnice třídy 1 povinné, pro střelnice třídy 3 doporučené.

Doporučuje se, aby ve směru střelby byl střelecký box uzavřen odklopnou odkládací deskou nebo přenosným stolem pro odložení zbraní a pomůcek vysokou 700 mm až 1 000 mm, s rozměrem odkládací plochy nejméně 500 x 600 mm . Na střelnicích třídy 1 je toto vybavení povinné.

U střelnic třídy 2 musí být ochranné zástěny střeleckých boxů neprůstřelné podle ČSN 39 5360, nejlépe z průhledného materiálu. Pro střelnice třídy 1 a 3 se doporučují zástěny lehké, průhledné, aby byl umožněn výhled na střelce.

Ochranné zástěny střeleckých boxů musí přesahovat nejméně 500 mm před palebnou čáru a 500 mm za ní. Horní okraj musí být nejméně 2 000 mm a spodní okraj nejvíce 700 mm nad podlahou střeleckého stanoviště.

Na střelnici musí být vyznačena palebná čára i čára označující minimální vzdálenost, odkud je možno vést střelbu.

Střelecký přístřešek se může zřídit na palebné čáře střelnic kategorie A. Vyložená střecha přístřešku nebo jeho další konstrukční prvky (okenice, vrata a pod.) mohou být součástí ochranného systému střelnice. Podlaha střeleckého přístřešku se doporučuje vodorovná, pevná a nesmí se otřásat. Musí být kryta protiskluzným materiálem, který zamezí odrazům náhodně vystřelených střel. Musí umožňovat snadnou údržbu a úklid. Platí pro střelnice třídy 2 a 3.

Podchodná výška střeleckého přístřešku pod stropní konstrukcí musí být nejméně 2 200 mm. Neplatí pro střelnice třídy 4.

Akustické obklady se zřizují na střelnicích kategorie A ve střeleckých přístřešcích, u střelnic kategorie B a C na všech ohraničujících plochách v prostoru střeliště a výstřelném prostoru.

Bezpečnostní podhledy se zřizují na střelnicích kategorie B.

Pracoviště řídicího střelby:

Na střelnici musí být vymezeno stanoviště řídicího střelby. Toto stanoviště se navrhuje jako samostatná, zcela uzavřená, akusticky řešená kabina, oddělená od vlastní střelnice hluk izolující příčkou, s průhledným oknem zaskleným neprůstřelným a akustickým sklem podle ČSN 39 5360. Konstrukce stěny, okna, případně i dveří musí vyhovovat z hlediska požadované zvukové neprůzvučnosti. Požadavky na vnitřní prostředí stanoví příslušné hygienické předpisy vztahující se k pracovnímu prostředí. Platí pro střelnice kategorie B a C, třídy 1,2,3.

Všechny prvky střelnice, včetně terčových zařízení, vzduchotechniky, ozvučení střelnice a osvětlení se doporučuje ovládat řídicím střelby z řídicího stanoviště. U střelnic třídy 1 neplatí pro terčová zařízení.

Musí být zajištěna komunikace formou technickou nebo personální mezi řídicím střelby a střelci a vizuální kontrola všech střelců na palebné čáře.

Pokud není pro řídicího střelby zřízena samostatná oddělená kabina, za pracoviště řídicího se považuje celý prostor střeliště a musí proto vyhovovat hygienickým a bezpečnostním požadavkům na životní a pracovní prostředí stanoveným příslušnými předpisy. V prostoru střeliště a výstřelném prostoru musí být použit akustický podhled a akustické obklady.

Ohrožené prostory střelnice:

U střelnic kategorie A, případně C se stanoví ohrožené prostory střelnice individuálně balistickým výpočtem na základě vyhodnocení záchytných a ochranných zařízení střelnice ve vztahu k používaným zbraním a střelivu.

U střelnic kategorie B, případně C je třeba především zajistit odolnost obvodových konstrukcí vůči možnému průniku střel a neodraznost všech ploch ve výstřelném prostoru vůči možným odrazům zpět ke střelcům. Pokud odolnost vůči průniku není zaručena, nemá střelnice charakter střelnice kryté.

Ohrožený prostor střelnice se zakreslí v dokumentaci střelnice do mapy širších vztahů. Doporučuje se měřítko 1: 5 000, 1: 10 000, případně 1: 25 000, přiměřené velikosti zákresu. Do zákresu je uvedena legenda použitých zbraní a střeliva.

Ohrožené prostory střelnice lze zmenšovat vybudováním záchytných a ochranných zařízení. Stanovené ohrožené prostory předpokládají provádění střelb při přísném dodržování všech pravidel střelby a pravidel zacházení se zbraní. Neberou v úvah nekázeň a hrubé chyby při zamíření, při záměně střeliva a zbraní.

Odražené střely, posouzení možného resp. pravděpodobného dopadu odražených střel je předmětem komplexního balistického posouzení střelnice. Po uvedení střelnice do provozu se doporučuje dopady střel a jejich účinky sledovat. V případě, že dopadající odražené střely mají ve sledovaném prostoru dostatečný ranivý účinek, je nutné příslušně upravit i ohrožený prostor.

Možnosti odrazu střel lze snížit vybudováním ochranných zařízení a úpravou terénu střelnice. Při střelbě je nutné zabezpečit stanovené ohrožené prostory před vstupem nepovolaných nekrytých osob.

Terčová zařízení a terče

Všeobecně:

Terčové vybavení střelnice musí odpovídat jejímu určení a provozu. Terče na střelnici skupiny K se obvykle umísťují na terčová zařízení na příslušné terčové linie stanovené druhem střeleckého cvičení nebo soutěže. Asfaltové terče pro brokovou střelbu na střelnicích skupiny H

jsou do výstřelného prostoru vymeteny vrhačkami.

Je zakázáno používat terče nebo cíle, které střeleckému cvičení neodpovídají, zejména takové, které mohou ohrozit bezpečnost při střelbě. Stejně tak je zakázáno střílet na cíle a terče ze vzdáleností, ze kterých může případný odraz částí střel ohrozit střelce a osoby na střelnici.

Terčová zařízení:

U střelnic třídy 1 musí být terčové rámy nebo terčová zařízení označována čísly odpovídajícími číslům střeleckých stanovišť. Toto označení se doporučuje z hlediska orientace použít i na ostatních střelnicích, pokud to situace dovoluje. Čísla musí být čitelná bez optických pomůcek ze střeleckého stanoviště. Terče se musí upevňovat tak, aby byla zajištěna jejich stabilita. Pokud jsou na střelnici vyčleněny osoby, které pracují s terčovými zařízeními v cílovém prostoru (v okopu, krytu), musí být zajištěna jejich komunikace s řídicím střelby na palebné čáře. Specifické požadavky na rozměry a funkci terčových zařízení pro střelbu sportovních disciplín stanoví technická pravidla pro příslušné disciplíny.

Terče:

Pro papírové terče se obvykle používá nelesklý, pevný papír, který nesmí průstřelily trhat. Asfaltové terče musí být po zásahu tříštivé, rozměry a barevné provedení stanoví technická pravidla pro brokovou střelbu. Kovové terče se používají pro disciplíny střelb na kovové

siluety, pro disciplíny praktické střelby a podobně. Musí být zhotoveny a umístěny podle pravidel těchto disciplín. Jsou-li upevněny v držácích, musí zařízení po zásahu kovový terč sklopit, pokud střela terč bezpečně neprostřelí. Na kovové teče je zakázána střelba střelami s průbojným jádrem. Plastové terče se doporučují místo kovových tam, kde to pravidla střelby dovolují.

Záchytná zařízení:

Záchytná zařízení se umísťují na pozadí terčů, resp. cílů. Musí bezpečně zachytit dopadající střely, bez možnosti odrazu střel. U střelnic skupiny K dopadiště střel obvykle tvoří záchytné valy, záchytné stěny a lapače střel. U střelnic skupiny H dopadají střely obvykle na terén, který musí být na povrchu zbaven všech tvrdých předmětů, které by mohli být zdrojem odrazů střel.

Záchytné valy se obvykle budují na střelnicích kategorie A a C, skupiny K. Záchytné valy mohou být otevřené nebo kryté lapačem střel. Musí být na povrchu zbavena všech tvrdých předmětů, které by mohli být zdrojem odrazů střel.

U destrukčních lapačů střel se připouští možný odraz fragmentů střel v případě, že fragmenty nebudou mít ranivý účinek. Minimální vzdálenost střelby od lapače střel musí být na střelnici vyznačena.

Ochranná zařízení:

Ochranná zařízení se umísťují ve výstřelném prostoru ve směru střelby a ve směrech, ve kterých by střela jinak opustily střelnici. Clony a ochranné stěny musí mít ve směru střelby neodrazný povrch. Ochranné obklady se instalují na plochy, které by se jinak mohli stát zdrojem nežádoucích odrazů zpět ke střelcům. Obvykle jde o obložení nosných konstrukcí a konstrukcí kryjících technická zařízení. Ochranné obklady musí mít ve směru střelby neodrazný povrch.

Terčové valy se zřizují na střelnicích kategorie A. Musí být na povrchu zbaveny všech tvrdých předmětů, které by mohli být zdrojem odrazů střel.

Údržba zařízení střelnic:

Všechna zařízení střelnic musí být udržována ve funkčním stavu. Poškozené obklady a podhledy je nutno vyměnit. U střelnic kategorie B je nutné zajistit pravidelné čištění celého prostoru od zbytků nespáleného střelného prachu, který může být zdrojem požáru střelnice. Za údržbu a úklid střelnice zodpovídá provozovatel střelnice. Jeho povinnosti stanoví provozní řád střelnice.

Výstražné a informační prvky střelnic:

Každá střelnice musí být vybavena signalizačními a výstražnými prvky, které upozorní i nezúčastněné osoby na to, že se nachází v prostoru střelnice nebo v jejím ohroženém prostoru a že se na střelnici střílí. Na přístupových cestách ke střelnicím kategorie A musí být umístěny výstražné tabulky s nápisem „Pozor střelnice, nevstupovat“. Na střelnicích kategorie A musí být na místě viditelném z přístupových cest stožár, na který se v průběhu střelby vyvěšuje červený prapor. Stožár s praporem není nutný, je-li střelnice včetně ohroženého prostoru oplocena. Střelnice kategorie B musí mít nad vchodem do střeliště osazeno červené světlo, které se rozsvěcuje v době střelby. Pro případ výpadku elektrické

energie musí být na střelnicích kategorie B zřízeno nouzové osvětlení s vyznačením východu ze střeliště. Toto ustanovení platí také pro střelnice kategorie C, pokud není vyloučeno, že střelnice nebude provozována při zhoršených světelných podmínkách.

Na každé střelnici musí být vyvěšen provozní řád, požární směrnice, bezpečnostní pravidla a zásady první pomoci, včetně telefonních čísel první pomoci, hasičů a policie.

Režim příchodu na střelnici a odchodu ze střelnice řeší provozní řád.

HYGIENA PROSTŘEDÍ

Akustické požadavky:

Z hlediska vysokých hladin impulsního hluku vznikajícího při výstřelu je nutné konstrukčním řešením a stavebními úpravami zajistit snížení hodnot hluku jak mimo prostor střelnice, tak i uvnitř na hygienicky přípustné hodnoty. Vzduchotechnické rozvody nesmějí vytvářet cestu, kterou by se mohl hluk šířit ze střelnice do okolí.

Maximální hladina impulsního hluku měřená 2 000 mm před fasádou nejbližšího obytného objektu, resp. na hranici jeho pozemku ve výšce 3 000 mm nad terénem nesmí přesáhnout v denní době hodnotu 55 dB(A), v noční době 45 dB(A). V kabině řídicího střelby by měla být dodržena hodnota 75 dB(A). V prostoru zázemí střelnice (s pobytem osob) by měla být dodržena hodnota 60 dB(A). Konečné stanovení limitních hodnot je v kompetenci příslušného orgánu hygienické služby.

Akustické obklady použité ve střelnici být širokopásmové zvukoabsorbční minimálně třídy C. Tato skutečnost musí být doložena atestem státní zkušebny.

Doba dozvuku musí být vyrovnaná od 250 Hz do 4 kHz, a to pro střelnice s délkou do 25 m nesmí být větší než 0,6 s, u střelnic s délkou od 25 m do 50 m nesmí být větší než 0,8 s. Uvedené hodnoty platí pro běžnou šířku střelnice, tj. 4 m až 6 m. Pro střelnice odlišných rozměrů musí být doba dozvuku stanovena individuálně akustickou studií.

Z hlediska ochrany zdraví je nutné, aby střelci a osoby přítomné v průběhu střelby na střelišti a v prostorech stavebně neoddělených používali atestované chrániče sluchu určené pro tlumení impulsního hluku vznikajícího výstřelem. Střelci nejlépe mušlové chrániče sluchu, v extrémních podmínkách v kombinaci se zátkovými chrániči, diváci alespoň zátkové chrániče sluchu, řídicí střelby (pokud se pohybuje mimo kabinu) a popř. rozhodčí a instruktoři apod. aktivní mušlové chrániče sluchu umožňující řečovou komunikaci a kontrolu střelnice sluchem.

Škodliviny:

U střelnic všech kategorií je zajistit odvětrávání uzavřených prostor, kde se vyskytují spaliny prachových plynů, nebo škodliviny vzniklé deformací střel při dopadu a které jsou přístupné lidem tak, aby množství škodlivin v ovzduší nepřesáhlo přístupné hodnoty. U střelnic kategorie A a C je nutné větrat střeliště, pokud jsou umístěna v uzavřených střeleckých přístřešcích, u střelnic kategorie B je nutné větrat celý prostor střelnice.

Všechny střelnice kategorie B musí být po celou dobu střelby uměle větrány. Při poruše funkce vzduchotechnického zařízení nesmí na střelnici pokračovat střelba.

Podle ČSN 49 0600 jsou železniční pražce černouhelnými dehtovými oleji zařazeny do kategorie 5n, tudíž jsou nepoužitelné pro uzavřené prostory a nelze je na střelnicích kategorie B používat.

Zdravotnické vybavení:

Na každé střelnici musí být v použitelném stavu brašna první pomoci nebo lékárnička.

Sanitární a pomocná zařízení:

Všechny střelnice musí být vybaveny záchody dimenzovanými podle počtu osob. Neplatí to pro jednorázové střelnice. Doporučuje se vybavení umyvárnou. Neplatí pro jednorázové střelnice.

Větrání:

Vzduchotechnická zařízení střelnic kategorie B a C se navrhují na základě předpokládaného provozu. Návrh zařízení musí být proveden v souladu s platnými hygienickými, bezpečnostními a požárními předpisy, nařízeními, směrnicemi a technickými normami.

Větrání střelnic se navrhuje jako mírně podtlakové, s nuceným přívodem a odvodem vzduchu. Doporučuje se, aby zařízení bylo schopno krýt transmisní ztrátu střelnice, bez konvenčních otopných ploch a podlahového vytápění. Přívod vzduchu musí být proveden za zády střelců, odvod vzduchu z cílového prostoru. Odvod vzduchu se provádí z prostoru cíle soustavou výustek odvodu vzduchu. Odsátý vzduch proudí do potrubí, které musí být vyvedeno nad střechu budovy do venkovního prostředí. Větraná musí být i kabina řídicího střelby, a to odděleně od provětrávání střelnice.

Vytápění:

Vytápění střelnic kategorie B a příslušejících provozních místností, kabiny řídicího střelby, přípravný střelců a dalších provozních místností střelnice se řeší individuálně, v rámci řešení vytápění objektu.

Osvětlení:

K osvětlení střelnice se využívá přirozené denní světlo nebo umělé osvětlení. Umělé osvětlení se navrhuje s možností jednoduché regulace intenzity. Terče se obvykle osvětlují halogenovými reflektory.

Při přirozeném osvětlení je vhodné zamezit přímému osvětlení terčů i střelce sluncem. Umělé osvětlení musí zajišťovat potřebné světlo bez oslňování nebo rušivých stínů na terčích nebo střeleckých stanovištích. Zářivky nebo výbojková osvětlovací tělesa je nutno zapojit na všechny fáze k zamezení stroboskopického efektu na pohyblivých terčích.

Intenzita umělého osvětlení:

- celý prostor střelnice minimálně 300 lx
- terče 800 lx až 1 000 lx

Požární bezpečnost:

Každá střelnice musí být posouzena z hlediska požární bezpečnosti podle příslušných ustanovení ČSN 73 0802, ČSN 73 0821, ČSN 73 0834, ČSN 73 0873. Podle uvedených norem se stanoví požární úseky, požární zatížení, stupeň požární bezpečnosti, požární odolnost stavebních konstrukcí a odstupové vzdálenosti. Dále je třeba stanovit zásobování požární vodou, počet a umístění ručních hasicích přístrojů a únikové cesty.

Prostředky požární ochrany jsou stanoveny příslušným specialistou. Tyto prostředky je nutno udržovat ve funkčním stavu umožňujícím okamžité použití. Na všech střelnicích je v prostoru střelišť zakázáno kouření a manipulace s otevřeným ohněm.

Ekologie

Vliv střelnice na okolní prostředí:

Provozem střelnice vznikají následující odpady:

- vystřelené střely a jejich fragmenty
- vystřelené nábojnice
- obaly od nábojů
- spotřebované terče
- případné další spotřebované střelivo, terčový a cílový materiál
- fragmenty a zbylý materiál ochranných a záchytných zařízení a obkladů
- selhané, vadné a poškozené střelivo

Zajištění likvidace odpadů:

Likvidaci odpadů vznikajících provozem střelnice zabezpečuje provozovatel střelnice. Pro střelnici musí být zpracována „ Směrnice odpadového hospodářství“ schválená útvarem životního prostředí příslušného obecního úřadu.

DOKUMENTACE STŘELNIC

Dokumentace pro výstavbu:

Zpracování a obsah dokumentace pro územní a stavební řízení pro výstavbu střelnic podléhá ustanovením zákona č. 50/76 Sb. a souvisejících předpisů.

Odborné posudky:

Odborné posouzení bezpečnosti provozu střelnice provádí formou znaleckého posudku znalec pro obor balistika. Odborné posouzení akustických účinků provede odborná oprávněná firma. Návrh zvukové izolace střelnice včetně pracoviště řídicího střelby, dalších sousedních prostor a obvodového pláště musí být u vestaveb do stávajících objektů proveden na základě přímého

měření střelby z nejvýkonnější zbraně uvažované k používání na střelnici, u novostaveb a v případě, že nelze uskutečnit uvedené měření, na základě výpočtu. Výsledky měření musí zahrnovat měření doby dozvuku při střelbě nejvýkonnější zbraní povolenou na střelnici. Návrh akustických podhledů a obkladů musí být u vestaveb do stávajících objektů proveden na základě měření doby dozvuku, u novostaveb a v případě, že nelze uskutečnit uvedené měření, na základě výpočtu.

Odborné posouzení účinnosti vzduchotechnického zařízení střelnice kategorie B je v kompetenci příslušného orgánu hygienické služby. Případné posouzení další činnosti v areálu střelnice.

Obsah dokumentace střelnice:

Po uvedení do provozu je dokumentace střelnice uložena v jednom vyhotovení na střelnici a obsahuje:

- provozní řád střelnice
- kolaudační rozhodnutí příslušného stavebního úřadu
- rozhodnutí příslušného orgánu policie ČR, jímž se vydává souhlas k provozu
- kopii koncesní listiny, pokud je střelnice provozována jako podnikání

- výkresy skutečného provedení střelnice situační plán v měřítku 1: 200 nebo u tunelových střelnic 1:100 (1:50)
- vzor listu provozního deníku střelnice
- provozní řády zařízení střelnice
- směrnice odpadového hospodářství
- ověřovací měření hladin hluku v nejbližších chráněných prostorách uvnitř objektu, kde se střelnice nalézá a u nejbližších chráněných objektů ve venkovním prostředí, ověřovací měření doby dozvuku
- výchozí revizní zprávy technických zařízení střelnice
- případné další doklady k uvedení střelnice do provozu

Uvedení střelnic do provozu

Znalecký posudek:

Znalecký posudek zpracovává znalec z oboru balistika. Předmětem znaleckého posudku z oboru balistiky je zejména posouzení střelnice z hlediska bezpečnosti jejího provozu.

Pro zpracování znaleckého posudku provozovatel střelnice předkládá:

- identifikační údaje provozovatele
- situační plán střelnice
- katastrální údaje střelnice
- doklad o majetkoprávních vztazích
- základní výkresy stavební dokumentace
- případně další doklady střelnice (provozní řád, znalecký posudek), pokud jde o rozšíření střelnice

Provozní řád střelnice

Provozní řád střelnice předkládá žadatel jako přílohu k žádosti o souhlas k provozu střelnice.

Provozní řád musí být ověřený znalcem z oboru balistiky a musí obsahovat zejména:

- identifikační údaje střelnice
- osobní data správce střelnice, který je odpovědný za bezpečný provoz střelnice
- situační náčrt střelnice s vyznačením prostředků k zajištění bezpečnosti při střelbě
- povinnosti funkcionářů střelnice
- zbraně a střelivo povolené ke střelbě
- pravidla bezpečnosti provozu
- postup při vzniku mimořádných událostí
- pravidla úklidu a údržby střelnice včetně režimu výměny poškozených obkladů a podhledů, u střelnic kategorie B režim větrání a sledování vlhkosti

V případě rozšíření provozu střelnice je třeba provozní řád střelnice příslušně doplnit a ověřit znalcem.

Kolaudace střelnice:

Kolaudace střelnice se řídí ustanoveními stavebního řádu (zákon č. 50/76 Sb.).

Souhlas Policie ČR k provozu střelnice:

Ve střelnicích pro střelbu ze zbraní kategorie A,B,C nebo D lze zahájit provoz jen na základě povolení příslušného orgánu PČR. Policie ČR vydá povolení pouze tehdy, je-li zajištěno bezpečné používání zbraní a střeliva na střelnici. Žádost podává provozovatel střelnice písemnou formou na předepsaném tiskopise. Obsahem žádosti o povolení k provozování střelnice musí být:

- a) osobní údaje nebo údaje identifikující právnickou osobu žadatele
- b) místo, kde má být střelnice provozována
- c) osobní údaje fyzické osoby navržené k ustanovení správcem střelnice

K žádosti o povolení provozování střelnice je žadatel povinen připojit:

- a) kolaudační rozhodnutí příslušného stavebního úřadu nebo jiného úřadu, je-li potřebné podle zvláštního právního předpisu (zákon č. 50/76 Sb.)
- b) provozní řád střelnice, obsahující zejména situační náčrt střelnice s vyznačením prostředků k zajištění bezpečnosti při střelbě, ověřený znalcem z oboru balistiky a vzor označení správce střelnice s uvedením funkce, jména a příjmení
- c) ověřenou kopii koncesní listiny provozovatele střelnice, pokud střelnice má být používána k podnikatelským účelům
- d) výpis z obchodního rejstříku, je-li žadatel v něm zapsán

Provoz střelnic:

Střelnice může být provozována pouze podle ustanovení provozního řádu střelnice. Střílet smějí osoby, které byly poučeny o bezpečnostních pravidlech uvedených v provozním řádu, který musí být umístěn na viditelném místě u vchodu do střelnice. V prostoru střeliště se nesmí v průběhu střelby pohybovat osoby, které se střelby přímo neúčastní. Na střelnici musí být vymezen prostor pro diváky. Při střelbě na kovové terče je ochrana zraku povinná. Osoby na střelišti musí být vhodně obuty a oblečeny s ohledem na používané zbraně a způsob střelby. Kontrolu střelnice jsou oprávněny provádět orgány Policie ČR, Ministerstva vnitra a jiné orgány ve smyslu zvláštních právních předpisů.

Zrušení střelnice je její provozovatel bez zbytečného odkladu povinen oznámit příslušnému orgánu Policie ČR, které vydalo povolení k zahájení provozu střelnice.

DRUHY STŘELNIC - termíny a definice

1. Druhy střelnic podle stavebního řešení :

- venkovní střelnice - střelnice umístěná ve volném prostoru
- tunelová střelnice - střelnice umístěná v uzavřeném prostoru
- kombinovaná střelnice - střelnice se znaky tunelové střelnice, avšak část výstřelného prostoru není uzavřena a může procházet volným venkovním prostorem.

2. Druhy střelnic podle možného úniku střel:

- krytá střelnice - střelnice, u níž záchytná a ochranná zařízení zaručují, že žádná střela (tedy ani odražená střela) nemůže opustit prostor střelnice
- polokrytá střelnice - střelnice, jejíž záchytná a ochranná zařízení bezpečně zachytí všechny přímo vystřelené střely, nezaručují však zamezení úniku odražených střel mimo prostor střelnice
- otevřená střelnice - střelnice, jejíž záchytná a ochranná zařízení nezaručují, že přímo vystřelené a odražené střely neopustí prostor střelnice

3. **Druhy střelnic podle použitelných zbraní a střeliva:**
 - střelnice pro krátké palné zbraně - střelnice určená pro střelbu z krátkých palných zbraní
 - střelnice pro dlouhé palné zbraně - střelnice určená pro střelbu z dlouhých palných zbraní (včetně brokovnic) náboji s jednotnou střelou
 - střelnice pro malorážky - střelnice určená pro střelbu z malorážných zbraní
 - střelnice pro brokovnice - střelnice určená pro střelbu z brokových zbraní
 - střelnice pro plynové zbraně - střelnice určená pro střelbu plynovými zbraněmi
 - střelnice pro paintball - střelnice určená pro střelbu paintballovými zbraněmi
4. **Druhy střelnic podle použitelných střel:**
 - střelnice pro bezplášťové olovené střely - střelnice pro střelbu náboji s jednotnou střelou z olova, nebo jiného měkkého materiálu
 - střelnice pro plášťové střely - střelnice pro střelbu s náboji s jednotnou plášťovou střelou
5. **Druhy střelnic podle délky střelby:**
 - rozdělení střelnic podle vzdálenosti od palebné čáry k terčovému zařízení
6. **Druhy střelnic podle rozsahu délky střelby:**
 - střelnice s pevně danou délkou střelby - střelnice, střelnice na které lze střílet pouze na jednu stanovenou terčovou linii
 - střelnice s pevně danými délkami střelby - střelnice, na které lze střílet na více stanovených terčových linií
 - střelnice s proměnlivou délkou střelby - střelnice, na které lze střílet na pohyblivou terčovou linii
7. **Druhy střelnic s proměnlivou délkou střelby podle způsobu změny délky střelby:**
 - střelnice s pohyblivou palebnou čarou - střelnice s proměnlivou délkou střelby, na které je délka střelby měněna změnou palebné čáry
 - střelnice s pohyblivou terčovou linií - střelnice s proměnlivou délkou střelby, na které je délka střelby měněna změnou terčové linie
 - střelnice s pohyblivou palebnou čarou a terčovou linií - střelnice s proměnlivou délkou střelby, na které je délka střelby měněna změnou palebné čáry a terčové linie
8. **Druhy střelnic podle doby trvání provozu:**
 - stálá střelnice - střelnice, pro jejíž provoz je vydán souhlas příslušným orgánem PČR k trvalému (dlouhodobému) provozu, jsou na ní obvykle vybudovány objekty trvalého charakteru, musí na ní být vydáno kolaudační rozhodnutí (zřízení podléhá stavebnímu zákonu)
 - jednorázová střelnice - střelnice zřízená k provozu na jednorázovou akci
9. **Druhy střelnic podle přístupu veřejnosti:**
 - veřejná střelnice - střelnice přístupná veřejnosti, nebo vymezené části veřejnosti
 - neveřejná střelnice - střelnice nepřístupná veřejnosti, určená pouze pro vlastní potřebu majitele
10. **Druhy střelnic podle způsobu provozování:**
 - komerční střelnice - střelnice provozovaná jako podnikání
 - nekomerční střelnice - střelnice provozovaná jiným způsobem než jako podnikání

11. Druhy střelnice podle účelu:

- zkušební střelnice - střelnice určená ke zkoušení a předvádění zbraní a nábojů, je obvykle vybavena speciálním zařízením
- výcviková střelnice - střelnice určená k praktickému výcviku střelců, může být víceúčelová nebo upravená pro střelbu z určitého druhu zbraně
- sportovní střelnice - střelnice určená pro sportovní střelbu podle pravidel sportovní střelby pro příslušnou disciplínu nebo disciplíny
- myslivecká střelnice - střelnice určená pro střelbu mysliveckých disciplín
- vojenská střelnice - střelnice provozovaná armádou nebo příslušníky veřejných ozbrojených sborů podle jiných právních předpisů

PRVKY STŘELNIC - termíny a definice

- prostor pro diváky - prostor vyhrazený pro diváky
- střeliště - část střelnice, odkud je vedena střelba, vymezená plochou střeleckých stanišť a plochou prostoru pro střelce a osoby oprávněné
- prostor pro střelce a osoby oprávněné - část střelnice přístupná během střelby pouze pro střelce a osoby, které se účastní střelby podle obecně závazných předpisů (např. rozhodčí, řídicí střelby, trenér a instruktor)
- střelecký stav - část střelnice určená pro střelbu jednoho střelce, zaujímající prostor od střeleckého staniště po dopadiště střel (konec záchytného prostoru)
- střelecké staniště - určené místo střeleckého stavu, odkud střelec střílí
- střelecký box - střelecké staniště ohraničené bočními ochrannými zástěnami
- palebná čára - hranice oddělující střelecká staniště od výstřelného prostoru, její délka je dána vzdáleností mezi krajními střeleckými staništi
- cíl - předem udaný objekt, na který je vedena mířená střelba
- terč - cíl, na který je vedena mířená střelba a který slouží k vyhodnocování zásahu
- průstřelný terč - terč, kterým proniká střela
- neprůstřelný terč - terč, kterým neproniká střela
- terčové zařízení - zařízení sloužící k uchycení (vystřelení) terčů
- vrhačka - terčové zařízení metající asfaltové terče
- terčová linie - linie umístění terčů, je dána přesnou vzdáleností terčů nebo cílů od palebné čáry, na střelnici může být podle druhu cvičení nebo střelecké disciplíny vymezena jedna nebo více terčových linií
- záchytná zařízení - zařízení umístěná na dopadišti střel, do kterých směřuje mířená střelba po průchodu cílem nebo jeho bezprostředním okolím, zařízení bezpečně zachycuje nebo zneškodňuje dopadající střely, záchytná zařízení mohou být poltivá nebo destruktivní
- lapač střel - záchytné zařízení vytvořené konstrukcí
- záchytný val - záchytné zařízení obvykle vytvořené zemní úpravou terénu, podle směru střelby rozlišujeme záchytné valy čelní, boční a šikmé
- terčový val - záchytný val sloužící také k umístění cílů a terčů
- záchytná stěna - záchytné zařízení spojené s terénem, podle směru střelby rozlišujeme záchytné stěny čelní, boční a šikmé
- dopadiště střel - plocha v záchytném prostoru, na kterou dopadají mířené střely vystřelené směrem k cílům

- cílový prostor - prostor ve výstřelném prostoru, kde se umísťují cíle a terče
- záchytný prostor - prostor ve výstřelném prostoru, kde se umísťují záchytná zařízení
- osa střelnice - pomyslná přímka procházející středem palebné čáry a středem cílového prostoru
- hlavní směr střelby - směr střelby od palebného stanoviště na hlavní cíl, udává se azimutem ve stupních
- krajní směr střelby - mezní směr střelby ohraničující výstřelný prostor zprava, resp. zleva, udává se azimutem ve stupních, určuje hranici, za kterou nesmí být vedena střelba
- ochranná zařízení - zařízení, která slouží k zachycení odražených a dopadajících střel vystřelených mimo určený směr střelby nebo ke snížení jejich energie na přípustnou hodnotu, zřizují se pro zvýšení bezpečnosti a zmenšení velikosti ohroženého prostoru
- náměrová lať - ochranné zařízení, které znemožňuje výstřel v náměrech, pod nimiž by střela opustila prostor střelnice
- ochranný obklad - ochranné zařízení sloužící k zajištění bezpečnosti proti odrazům vystřelených střel zpět ke střelcům od zařízení střelnice
- ochranný parapet - nízká ochranná stěna sloužící k ochranně zařízení střelnice
- ochranný val - ochranné zařízení obvykle vytvořené zemní úpravou terénu, valy mohou být podle směru střelby čelní, boční a šikmé
- clona - ochranné zařízení sloužící k zachycení nebo snížení energie střel vystřelených v náměrech větších, než je náměr na cíl. Střelba je vedena pod spodní hranou clony, podle směru střelby rozlišujeme clony čelní, boční a šikmé
- ochranná stěna - ochranné zařízení spojené s terénem, podle směru střelby rozlišujeme ochranné stěny čelní, boční a šikmé
- akustický podhled - zařízení sloužící ke snížení akustického účinku výstřelu
- bezpečnostní podhled - ochranné zařízení sloužící k zamezení odrazů náhodně dopadajících střel
- lehká ochranná zástěna - ochranné zařízení sloužící k ochraně střelce před vyhozenými nábojnicemi ze zbraní sousedních střelců
- neprůstřelná ochranná zástěna - ochranné zařízení sloužící k ochraně střelce před vyhozenými nábojnicemi ze zbraní sousedních střelců i před účinky střel vystřelených ze sousedních stanovišť
- ohrožený prostor střelnice - prostor, do kterého mohou při střelbě dopadnout střely nebo střepiny s takovou energií, které postačují ke zranění nekrytých osob a zvířat, nebo ve kterém mohou být nekryté osoby a zvířata ohroženy účinkem plynů při výstřelu
- hluchý prostor - prostor uvnitř ohroženého prostoru střelnice, do něhož nemůže dopadnout přímo vystřelená střela
- střelecký přístřešek - přístřešek pro ochranu střelců před povětrnostními vlivy, střecha vyložená před palebnou čáru zachycuje náhodně vystřelené střely
- akustický obklad - zařízení sloužící k utlumení hluku
- pojezdová dráha - dráha, po které se pohybuje zařízení (vozidlo, vozík apod.) se střelcem, může být podle směru střelby čelní, boční a šikmá
- terčová dráha - dráha, po které se pohybuje terčové zařízení, může být podle směru střelby čelní, boční a šikmé

Druhy terčových zařízení podle umístění

- pevné terčové zařízení - v průběhu střelby terč (cíl) nemění svoji polohu, terče se umísťují v závěsech, v rámech, na zvedacích nebo sklápěcích zařízeních apod.
- pohyblivé terčové zařízení - v průběhu střelby terč (cíl) mění svoji polohu, obvykle se terčové zařízení pohybuje po terčové dráze na terčovém vozíku, dráha ve vztahu ke směru střelby může být boční, čelní, šikmá nebo kombinovaná

Druhy terčových zařízení podle doby, po kterou je terč vystaven střelbě:

- terčové zařízení pro pevné cíle - v průběhu střelby je terč (cíl) vystaven střelbě po celou dobu určenou pro střelbu, po zásahu může být skryt
- terčové zařízení pro mizivé cíle - v průběhu střelby je terč (cíl) vystaven střelbě pouze na dobu stanovenou pravidly střeleckého cvičení, podle druhu může být střelbě vystaven v průběhu cvičení i několikrát
- terčové zařízení pro létající cíle - v průběhu střelby je terč (cíl) vystaven střelbě až po vymetení vrhačkou určeným směrem, příslušnou rychlostí a v určitých časových intervalech

VÝUKA A VÝCVIK VE STŘELBĚ SE ZBRANÍ

Podmínky pro vydání koncese

Žadatel o vydání koncese „ Výuka a výcvik ve střelbě se zbraní“ musí kromě všeobecných podmínek splňovat podmínku odborné způsobilosti a to:

- a) středoškolské vzdělání na vojenské nebo policejní škole zakončené maturitní zkouškou a 2 roky v řízení střelb nebo
- b) vysokoškolské vzdělání vojenského nebo policejního směru nebo fakulta tělesné výchovy a sportu a 2 roky praxe v řízení střelb
- c) průkaz rozhodčího nebo trenéra střelb a 3 roky praxe v řízení střelb nebo provozování střelnic

Zbrojní licence

Zbrojní licence je veřejná listina, která právnickou nebo fyzickou osobu opravňuje k nabývání vlastnictví a přechovávání zbraní nebo střeliva v rozsahu oprávnění stanovených pro jednotlivé skupiny zbrojní licence. Zbrojní licence se rozlišují podle důvodů užívání zbraní nebo střeliva a rozsahu oprávnění do skupin.

Vydání zbrojní licence

Příslušný útvar PČR vydá zbrojní licenci fyzické nebo právnické osobě, jež má místo pobytu nebo sídlo na území České republiky a je držitelem koncesní listiny v oboru zbraní a střeliva. Příslušný útvar policie vydá zbrojní licenci jen v případě, kdy fyzická osoba nebo její odpovědný zástupce, je-li ustanoven, nebo odpovědný zástupce nebo člen statutárního orgánu právnické osoby splňují podmínku bezúhonnosti podle § 22 a spolehlivosti podle § 23 zákona č. 119/2002 Sb. Příslušný útvar policie prověří bezúhonnost a spolehlivost výše uvedených osob po 5-ti letech od vydání zbrojní licence a následně vždy po uplynutí každých 5-ti let nebo při jejich změně.

Zbrojní licence skupiny F - výuka nebo výcvik ve střelbě

Držitel zbrojní licence skupiny F je oprávněn

- a) nabývat do vlastnictví a držet zbraň kategorie A, na kterou mu byla udělena výjimka, zbraň kategorie B, na kterou mu bylo vydáno povolení, nebo zbraň kategorie C
- b) přenechávat zbraň, kterou je oprávněn držet k plnění úkolů stanovených ve zbrojní licenci držiteli zbrojního průkazu skupiny D, který je k držiteli zbrojní licence v pracovním, členském nebo obdobném poměru, nebo
- c) za účelem výuky nebo výcviku svěřit za dohledu oprávněné osoby zbraň, střelivo nebo zakázaný doplněk zbraně, kterou je oprávněn držet

Držitel zbrojní licence je povinen

- a) ustanovit zbrojíře, který je k držiteli zbrojní licence v pracovním, členském nebo obdobném poměru, a to pro každou provozovnu nebo místo uložení zbraně, zakázaného doplňku zbraně nebo střeliva

- b) kontrolovat, zda zbraň nebo střelivo nejsou používány k jiným účelům než které jsou uvedeny ve zbrojní licenci
- c) zajistit, aby zbraň držela nebo nosila fyzická osoba, která je k držiteli zbrojní licence v pracovním, členském nebo obdobném poměru a má zbrojní průkaz příslušné skupiny
- d) vydat vnitřní předpis, který stanoví zejména
 - pravidla pro používání zbraní a střeliva
 - způsob evidence, uložení, výdej a příjem zbraní a střeliva
 - způsob zacházení se zbraněmi a střelivem
- e) zabezpečit zbraň a střelivo proti zneužití, ztrátě nebo odcizení
- f) neprodleně ohlásit kterémukoliv útvaru policie ztrátu nebo odcizení zbraně, střeliva, zbrojní licence nebo průkazu zbraně
- g) dodržovat podmínky přechovávání nebo skladování střeliva, střelného prachu nebo zápalek
- h) na výzvu příslušnému útvaru policie předložit zbrojní licenci a zbraň případně střelivo, včetně příslušných dokladů ke kontrole
- i) ustanovit zbrojíře do 30 dnů od ukončení činnosti stávajícího a oznámit tuto změnu do 10 pracovních dnů příslušnému útvaru policie
- j) požádat příslušný útvar policie o vydání nové zbrojní licence v případě změny
- k) vést evidenci
- l) zajistit alespoň jednou ročně cvičné střelby a vést o nich evidenci
- m) oznámit změnu odpovědného zástupce do 10 pracovních dnů
- n) odevzdat do 10 dnů ode dne zániku licence zbraň, střelivo a průkaz zbraně
- o) ohlásit do 10 dnů změnu ráže nebo kategorie zbraně

Praktický výcvik a výuka ve střelbě se zbraní

Kdo se chce naučit správnému používání střelné zbraně, musí si uvědomit, že před sebou nemá lehký úkol. Opravdu přesná a zejména rychlá střelba je otázkou vynikající a koordinované nervosvalové činnosti při odpovídající fyzické a psychické kondici. Tyto předpoklady však nejsou ještě nic platné, pokud existují jen v obecné rovině, pokud nejsou pěstovány speciálně právě pro střelbu. Skutečný střelec, byť začátečník, vystřelí i na střelnici každou jednotlivou ránu s přesně stanoveným cílem. Takovým cílem může být výhradně odstranění vlastních nedostatků, upevnění nebo zopakování správných návyků nebo co nejlepší umístění v soutěži.

Cílem výcviku by mělo být seznámit zájemce s vlastnostmi zbraně a způsobem jejího ovládnutí a naučit ho jak se zbraní dosáhnout co nejlepších střeleckých výsledků.

Výcvik žadatelů o vydání zbrojního průkazu

Účelem tohoto výcviku je připravit uchazeče k zvládnutí praktické části zkoušky odborné způsobilosti. Výcvik by měl být zaměřen na seznámení uchazeče s konstrukcí jednotlivých zbraní a střeliva s důrazem na funkci jednotlivých ovládacích prvků zbraní. Vzhledem k tomu, že většina uchazečů se nikdy nedostala do kontaktu se zbraní je nutno věnovat maximální důraz na bezpečnost při manipulaci se zbraní. Dále seznámit s teorií přesného výstřelu a s údržbou zbraně po střelbě. Provést praktické střelby se zbraněmi podle požadované skupiny zbrojního průkazu.

Konstrukce zbraní a střeliva

- seznámení s funkcí jednotlivých druhů zbraní, rozdíl mezi revolverem a pistolí
- popis jednotlivých částí zbraní, jejich pojmenování a funkce
- popis jednotlivých ovládacích prvků zbraně a jejich funkce
- rozebrání a sestavení jednotlivých zbraní
- konstrukce střeliva a účinek jednotlivých druhů střeliva

Bezpečná manipulace se zbraněmi a střelivem

Kontrola zbraně

Kontrola zbraně před manipulací je třeba věnovat maximální pozornost, většina zranění střelnou zbraní je důsledkem zanedbání kontroly zbraně nebo špatným postupem při jejím provádění. Absolvent školení by měl tuto činnost provádět automaticky vždy, když vezme do ruky zbraň, resp. když zbraň odkládá nebo někomu předává. Při kontrole zbraně musí být vždy dodržen následující postup

- nasměřovat ústí hlavně do prostoru v němž nemůže při náhodném výstřelu dojít k ohrožení osob (na střelnici cílový prostor)
- vyjmout ze zbraně zásobník a tento odložit
- otevřením závěru se přesvědčit, zda se v nábojové komoře nenachází náboj
- zavřít závěr
- spustit bicí mechanismus
- nyní je možno pokračovat v další manipulaci se zbraní podle toho jak bude zbraň používána

Největší pozornost je třeba věnovat vyjmutí zásobníku před kontrolou nábojové komory, opačný postup by mohl být příčinou zbytečného zranění střelnou zbraní.

Žadatel by měl být obeznámen s manipulací se střelivem, jeho ukládáním a se způsobem zacházení se selhaným střelivem.

Podmínky přesného výstřelu

Držení zbraně

Při střelbě krátkou kulovou zbraní je pro uchazeče výhodnější držet zbraň obouřuč, dvě ruce poskytují zbraní lepší oporu než ruka jedna. Základem správného obouřučního držení zbraně je správné uchopení a držení revolveru nebo pistole jednou, tzv. střlejší rukou. Střlejší ruka je ta, která drží zbraň a jejíž ukazovák tiskne spoušť. Natažení závěru, případně výměnu zásobníku provádí druhá, tzv. volná ruka. Správné uchopení se nacvičí tak, že palec střlejší ruky se odkloní od ostatních prstů přibližně do pravého úhlu a opěrná část rukojeti pistole nebo revolveru se vloží mezi prsty a palec tak, aby podélná osa zbraně tento úhel půlila. Palec a tři prsty přirozeným způsobem obemknou rukojeť tak, aby k ní dlaň a prsty přiléhaly co největší plochou. Ukazovák je až do okamžiku před spouštěním je volně položen ze strany na lučíku. Držení krátké zbraně střlejší rukou musí být dostatečně pevné, ale nikoliv křečovité. Volnou ruku přiložíme tak, že dlaň a prsty těsně obepínají tři prsty (kromě palce a ukazováku) ruky střlejší, palec je volně položen pod palcem střlejší ruky.

Střlecký postoj

Pro účely provedení střelby krátkou kulovou zbraní v praktické části zkoušky odborné způsobilosti postačí, pokud uchazeč zvládne jeden střlecký postoj. Ve většině případů bude vyhovující čelní postoj, kdy jsou mírně pokrčená kolena, noha na opačné straně střlejší ruky je mírně předsunuta, optimální rozkročení nohou do stran si každý zvolí sám v rozmezí 30 - 60 cm. Horní polovina těla je nevýrazně nakloněna dopředu tak, aby hlava a ramena byly před boky. Obě ruce jsou napnuté v loktech, ale ne křečovité. Hlava by neměla být předkloněna, zakloněna ani skloněna ke straně, v případě, že toto někomu nevyhovuje je možno hlavu nachýlit tak, aby bylo dosaženo stabilní a pohodlné polohy.

Při postoji pro střelbu dlouhou zbraní drží střelec zbraň oběma rukama a opírá ji o rameno, tvář a část hrudi blízko ramene, podpírající paže nad loktem a loket se mohou opírat ohrudí nebo o bok. Střelec se staví k terčům téměř bokem, rozkročení nohou je asi 25 - 45 cm podle výšky postavy, obě nohy jsou stejnoměrně zatíženy. Podpírající paže nese celou hmotnost zbraně, poloha střelící paže je dána požadavkem, aby střelec pohodlně dosáhl na spoušť a paže byla co nejvíce uvolněna.

Míření na cíl

Základem správného míření otevřenými mířidly je vzájemná poloha hledí a mušky, nazvaná „rovňá muška“. Znamená to, že muška je umístěna v hledí tak, aby její horní hrana byla ve stejné výši jako horní hrana hledí a přesně uprostřed zářezu hledí. Tato horní linie hran hledí a mušky musí být rovnoběžná se zemí. Vzhledem k tomu, že oko nemá dostatečnou hloubku ostrosti, aby mohlo vnímat obraz mířidel i cíl ostře, je nutno zrakovou ostrost soustředit pouze na jeden prvek a to je muška. Nácvik vnímání obrazu mířidel by měl být prováděn na bílý terčový list, přičemž kontrola správného zamíření instruktorem je dosti obtížná a lze ji dělat vlastně jen vyhodnocením seskupení zásahů v terči (na které ovšem působí i další vlivy).

Obraz mířidel s ostrou muškou navádí střelec na záměrnou oblast, vzhledem k tomu, že při zkoušce bude střelba s největší pravděpodobností prováděna z neznámé zbraně, bude to střed terče.

Dýchání

Dýchací pohyby se v každém případě odrážejí v systému střelec - ruce - zbraň, vyvolávají pohyb celého systému a negativně se projevují na jeho stabilitě. Proto se zásadně míří a spouští při zadržení dechu, a to v takzvané apnoické pauze, tedy v přirozeně vznikající přestávce mezi nádechem a výdechem. Optimální doba míření, tedy od začátku míření do spuštění, by neměla být delší než asi 6 - 12 sekund a proto vědomé prodloužení pauzy po tuto dobu nedělá žádné potíže. Klasický model dýchání pak například vypadá takto

- a) před výstřelem, kdy střelec uchopí zbraň, ale zatím nemíří, je dýchání uklidňující přirozené, (někdo doporučuje i hlubší), s posledním výdechem se zbraň zvedne do polohy ke střelbě
- b) po posledním normálním výdechu následuje zadržení dechu, nenásilné prodloužení apnoické pauzy se současným navedením zbraně do záměrné oblasti a zvyšování tlaku na spoušť až do okamžiku výstřelu nebo zrušení míření

Jiné postupy, zejména zadržení dechu při výdechu pravděpodobně nelze doporučit.

Spouštění

Spouštění je činnost, která je vlastně rozhodující pro přesnost výstřelu. Odchytky ve střeleckých polohách mohou být velmi značné, zatímco v technice spouštění nejsou odchytky možné.

Při mířené střelbě položí střelec ukazováček na spoušť již při hrubém zamíření, potom - už při správném zamíření do záměrné oblasti - pomalu a plynule stlačuje spoušť, takže výstřel v nějakém konkrétním okamžiku nečeká a nakonec se ho jakoby lekne. I tato pomalá spouštěcí akce by ovšem neměla trvat déle než asi 1,5 - 2,5 sekundy, ale postačí také asi 0,5 sekundy.

Některí začátečníci, mívají sklon se leknout a trhnout celým tělem ještě před tím než vůbec pořádně stisknou spoušť, eventuálně ještě před tím zavřou obě oči. Jde o chybu, kterou lze snadno odstranit, protože málokterý začínající střelec si sám tuto chybu uvědomí, musí na ni upozornit instruktor.

Stržení spouště spočívá v zásadě v tom, že střelcův ukazováček na spoušti se nepohybuje autonomně, že střelec nedokáže oddělit jeho pohyb od mechaniky střeleckého postroje a držení zbraně. Nepatrný pohyb ukazováčku se pak odráží v pohybu celého systému střelec - ruce - zbraň a výsledkem je právě v nejkritičtějších okamžicích výstřelu odchýlení zbraně, o které je střelec přitom stále přesvědčen, že je správně zamířena na cíl. Jediným lékem na tento neduh je naučit střelce takovému stisknutí spouště, které bude skutečně autonomní a nezávislé na činnosti ostatních svalových skupin. Návčik správného spouštění bez strhávání vyžaduje od střelce sebeuvědomění a sebeovládání a samozřejmě trénink.

Praktická střelba se zbraní

Praktické střelby by měl žadatel absolvovat dle podmínek praktické zkoušky odborné způsobilosti pro jednotlivé skupiny zbrojního průkazu.

- vzdálenosti střelby z krátké kulové zbraně 10 - 15 m
- vzdálenost střelby z dlouhé kulové zbraně a brokovnice 25 m
- terče pro krátké zbraně 50x20, pro dlouhé zbraně 16x11
- počet výstřelů je individuální, podle schopností žadatele

Údržba zbraní

Zbraň by měla být po každé střelbě vyčištěna, namazána a nakonzervována. Při čištění a konzervaci zbraně je nutno věnovat náležitou pozornost všem jejím částem. Operace čištění začíná v každém případě nanesením vhodného čistícího prostředku do vývrtu hlavně a na další čištění částí zbraně. Následuje vyčištění příslušných částí kartáčkem, vytření hadříkem, pak se do vývrtu hlavně a na další části zbraně nanese sprejem nebo hadříkem vhodný konzervační prostředek.

Pro čištění a konzervaci zbraní lze doporučit Konkor, Balistol, Young 303 nebo Nitrosolvent 009.

Opravy závad, úpravy chodu a odporu spouště, montáž a úpravy miřidel a další větší zákroky na zbraní je nutno přenechat odborníkům.

Absolvováním tohoto výcviku by měl žadatel získat základní znalosti o konstrukcích zbraní, měl by spolehlivě ovládat bezpečnou manipulaci se zbraní a každým výstřelem zasáhnout na kratší vzdálenosti terč.

Výcvik sportovní střelby

Někteří držitelé zbraní určených pro sportovní účely se nikdy z jakýchkoliv důvodů nestanou členy střeleckých klubů a nikdy se nebudou věnovat střelbě závodně, je vhodné pro tuto skupinu držitelů zbraní zařadit do výcvikových programů výcvik sportovní střelby. Zde mají zájemci možnost získat základní informace o zbraních pro sportovní střelbu, o disciplínách sportovní střelby a porovnat navzájem si své střelecké výkony v různých soutěžích.

Účelem tohoto výcviku je zvládnutí všech prvků techniky přesné střelby, těžištěm výcviku je v každém případě cvičná střelba. Důležité je neudělat hned zpočátku ve výcviku hrubou chybu, která by mohla ovlivnit celé další snažení, proto je vhodné absolvovat několik prvních hodin pod vedením instruktora a později podle vlastních plánů a pod vlastním vedením.

Doporučení pro střelecký výcvik

- a) při každém výstřelu by měl mít střelec na zřeteli co chce procvičovat a čeho chce každým jednotlivým stisknutím spouště dosáhnout

- b) suchý výcvik zaměřit na zaujetí správné polohy vůči terči, udržení správného a ostrého obrazu mířidel a spouštění bez stržení zbraně
- c) výcvik na střelnici začít v co nejstabilnější poloze, případně s oporou zbraně, za těchto podmínek stačí soustředit se na obraz mířidel a zaměření do záměrné oblasti, nebezpečí stržení je spouště je menší
- d) správné míření lze dobře nacvičit vleže s dlouhou zbraní
- e) po zvládnutí míření a spouštění, přejdou pistoloví střelci ke krátké zbraní a k normálnímu střeleckému postoji a pokusí se o syntézu dalších prvků správné střelby
- f) při dalším výcviku se zaměřit plánovitě a postupně vždy na jeden z prvků přesné střelby
- g) teprve v další fázi se soustředit na všechny prvky v komplexu se sledováním, vyhodnocováním a odstraňováním všech jednotlivých chyb, objevují-li se stále vzdálené zásahy, jejichž vznik nelze vysvětlit, nezbyvá než se v tomto schématu vrátit zpět, třeba až na samotný začátek

Disciplíny sportovní střelby vhodné pro rekreační soutěže

Standardní malorážka - dlouhá ráže .22 LR, vzdálenost 50 m, terč 16x11, 3x20 nebo 60 ran v leže.

Předovky - vzdálenost 25 m, vstoje jednou rukou, terč 20x50, 13 ran, hodnotí se 10 nejlepších
Sportovní pistole- pistole nebo revolver ráže . 22, terč 20x50,5 + 20 ran

Velkorážní pistole a revolver - ráže od 7.62 mm, terč 20x 50, 5+ 20 ran

Bojová střelba - velkorážní pistole nebo revolver, bojová soutěž v modelových situacích, které napodobují reálné podmínky obranného použití zbraně, pravidla a technické předpisy se liší závod od závodu a jsou obvykle uvedeny v propozicích.

Volba disciplín bude záviset na konkrétních podmínkách střelnice a zájmu střelců, ale vždy by se mělo postupovat tak, aby se soutěže mohl zúčastnit co největší počet zájemců, bez ohledu na jejich výkonnost.

Obranná střelba

Řada lidí si kupuje zbraň, protože se cítí ohrožena na majetku, ale hlavně na zdraví a na životě. Z hlediska veřejného zájmu je žádoucí, aby každý kdo vlastní zbraň pro obranné účely uměl tuto zbraň použít tak, aby nezpůsobil zbytečnou újmu na zdraví. Z tohoto důvodu by bylo účelné zavést pro držitele zbrojního průkazu skupiny povinný střelecký výcvik, otázkou je proč tomu tak není? Existují však odpovědní majitelé zbraní, kteří jsou ochotni tento výcvik absolvovat, zde by se měli dozvědět jaké vlastnosti by měla mít obranná zbraň a střelivo, jakým způsobem takovou zbraň nosit, jak se zbraní zacházet a seznámit se zákonnými podmínkami použití zbraně za podmínek nutné obrany a krajní nouze.

Vlastnosti obranné zbraně

Prvním požadavkem na obrannou zbraň je možnost jejího skrytého nošení, v nabitém stavu musí být okamžitě připravena k výstřelu, funkčně a konstrukčně musí být tak jednoduchá, že její použití je i pro málo trénovaného střelce bezproblémové, její konstrukce musí zamezit nechtěnému výstřelu, např. při pádu na zem. Spolehlivá činnost nesmí být závislá na určitém druhu střeliva, ráže zbraně by vzhledem k požadavku na okamžité zastavení útočníka neměla být menší než 9 mm / .38.

Rozhodnutí zda použít pistoli nebo revolver, přes veškeré úvahy o tom co je pro obranu výhodnější, zůstává na majiteli zbraně.

Používané střelivo musí vyhovovat požadavkům zákona, je zakázáno používat střelivo se zvýšeným ranivým účinkem, pro obranné účely lze používat střelivo s celoplášťovou nebo poloplášťovou strelou, při předpokladu použití revolveru v uzavřených prostorách je možné použít střelivo typu Short-Stop.

Způsoby nošení zbraně

Zbraň určená pro obranné účely by měla být vždy nošena v pouzdře, zbraň by v něm měla být jistě a pevně uložena, nesmí při žádném pohybu z pouzdra vypadnout, pouzdro musí umožňovat rychlé vytažení zbraně z jakékoliv pozice. V praxi lze doporučit nošení zbraně na opasku, nebo v podpažním pouzdře, na opasku lze pouzdro nosit na straně střílející ruky nebo na straně opačné. Výhodou pouzdra nošeného na straně střílející ruky možnost poměrně skrytého taseň zbraně při bojovém postoji vůči útočnickovy. Naopak nevýhodou pouzdra nošeného na opačné straně je možnost zablokování obránce útočnickem v případě taseň v menší vzdálenosti od útočníka. Nošení zbraně v podpažním pouzdru není v současnosti příliš oblíbené a při běžné činnosti je poměrně nepohodlné. Konečné rozhodnutí o způsobu nošení zbraně bude vždy na majiteli. Je nezbytně nutné, aby při výcviku na střelnici uložení zbraně a způsob jejího taseň byly vždy naprosto stejné jako při praktickém použití.

Použití zbraně pro obranné účely

Zbraň a to nejen střelnou lze v souladu se zákonem použít pouze za podmínek nutné obrany a krajní nouze (příp. za podmínek oprávněného použití zbraně). Při vypracování testů teoretické části zkoušky odborné způsobilosti dokáží uchazeči zodpovědět otázky na téma nutná obrana a krajní nouze, v praxi ovšem většina z nich neví kdy útok přímo hrozí nebo trvá, co se rozumí pod pojmem zcela zřejmě nepřiměřená a v kterém případě obránce jedná za podmínek nutné obrany, v kterém za podmínek krajní nouze.

Ve výcviku zaměřeném na obrannou střelbu musí být všechny tyto pojmy objasněny a doplněny příklady jednání, kdy bylo postupováno v souladu se zákonem a kdy ne. Za zamyšlení stojí otázka použití střelné zbraně při ochranně majetku. Vykladatelé zákona zastávají názor že útok trvá i po té co např. pachatel loupeže odchází z místa činu s kořistí a tudíž použití zbraně je oprávněné. Nikdo nemůže mít námitky proti použití střelné zbraně k zneškodnění pachatele loupežného přepadení v momentě bezprostředního ohrožení, použít však zbraň při jeho odchodu z místa činu, tedy v době kdy již majitele nijak neohrožuje je otázkou, kterou si musí obránce vyřešit sám. Pokud si myslí že cena jeho majetku je vyšší než cena lidského života, byť by šlo o život pachatele trestného činu, je to jeho rozhodnutí.

Taktika obranné střelby

Podle statistických výzkumů je při použití krátkých střelných zbraní je největší pravděpodobnost přesného a dostatečně účinného zásahu, -až přes 60% - na vzdálenosti do 10 metrů. Z toho plyne

1. pokud neuvažujeme o možnosti eventuálního odstrašení útočníka, nemá velký smysl plynout zbytečně střelivem, dokud se útočník na tuto vzdálenost nepřiblíží. Do té doby je asi účelnější hledat jiné možnosti řešení obranného problému, např. odpoutat se, hledat kryt apod.

2. ve vzdálenosti větší než 10 - 15 m jsme v případě útoku relativně bezpečnější i když samozřejmě ne zcela bezpeční, přesto stojí za to tuto výhodu využít k nějakému manévru, naše bezpečnost se navíc zvyšuje (a pravděpodobnost zásahu snižuje) vlastním pohybem.

Druhým poznatkem je zjištění, že největší pravděpodobnost účinného zásahu - kolem 70% - je při zamíření na hrudník. Jde-li o život, je jedinou účinnou možností výstřel mířený na střed hrudníku útočníka, přestože je s tím bohužel spojena větší pravděpodobnost jeho usmrcení.

Třetím poznatkem je zjištění, že při zásahu člověka dvěma a více ranami je pravděpodobnost vzniku zastavovacího účinku střelby asi 70%, zatímco v případě zásahu jednou ranou je to asi jenom 40%. Také reálná pravděpodobnost zásahu se zvyšuje o polovinu. Z tohoto důvodu je žádoucí při obranné střelbě používat speciální techniku „Double tap“, tedy dvou velmi rychle za sebou následujících výstřelů. Při velmi dobře zvládnutém střeleckém postoji již druhý výstřel nevyžaduje kontrolu zrakem a lze jej vystřelit o to rychleji.

Praktická obranná střelba

Střelecký postoj

Pro účely obranné střelby lze použít čelní postoj, Weaverův nebo Chapmenův postoj. Každý střelec by měl být seznámen se všemi postoji a sám si zvolit ten, který mu nejvíce vyhovuje. Během výcviku by pak nemělo docházet ke změnám postoje.

Nošení a tasení zbraně

Každý by měl používat během výcviku způsob nošení zbraně, který používá při běžném nošení zbraně.

Vytažení zbraně lze rozdělit do pěti fází

1. střílejší rukou uchopit zbraň v pouzdře tak, aby nebylo v žádném případě nutno přehmatávat, pokud je zbraň zajištěna palec položit na pojistku, zbraň neodjišťovat, ukazovák spočívá na pouzdře v místě spouště
2. Zbraň vytahovat vertikálně z pouzdra, ukazovák je v poloze podél hlavně, volná ruka se poněkud pozvedne
3. zbraň se nachází v polovině mezi pouzdrem a volnou rukou, v tomto okamžiku zbraň odjistit, ukazovák stále podél hlavně
4. ruce se spojují a pokračují v pohybu až do úplného střeleckého postoje, přičemž držení zbraně se postupně zpevňuje, ramena se vysunují dopředu a ukazovák se přesunuje ke spoušti
5. zbraň je ve výši očí, ruce dokončí zaujetí správných úhlů a silových poměrů při držení zbraně a ukazovák je připraven stisknout spoušť, zbraň je zamířena na cíl

Poslední fáze může v případě potřeby přejít v plynulé stisknutí spouště. Ve skutečné bojové situaci, zejména v časové tísní a při střelbě na blízké vzdálenosti není zcela nezbytné v poslední fázi vytažení přesně zamířit na cíl. Lze použít letmý výstřel, při kterém se díváme na cíl a nikoli na mířidla, zbraní pokud možno správně drženou na něj „ukážeme“ a prakticky současně mačkáme spoušť. Důležité je, aby zbraň byla držena pevně a stisknutí spouště bylo sice rychlé, ale plynulé, bez stržení.

Nácvik tasení zbraně se provádí pomalu a plynule, rychlost se zvyšuje s nabýváním jistoty správného uchopení zbraně a automatizací všech pohybů.

Obranná střelba

Při obranné střelbě používáme vždy dvojstřel, výcvik je třeba zaměřit na postupné zkracování prodlevy mezi jednotlivými výstřely. Střelbu provádíme z různých vzdáleností do 7 - 10 metrů. Jako cíle používáme terče s figurínou a cílová oblast by měla být v trojúhelníku jehož vrcholy je prostor v oblasti prsních bradavek a mezikličkové jamky.

Držitel zbrojního průkazu skupiny E resp.D by měl po absolvování střeleckého výcviku umět použít v případě nutné obrany zbraň tak, aby byl při střetnutí úspěšný a přitom postupoval v mezích zákona.

PODNIKÁNÍ VE STÁTECH EU

Plné přistoupení k jednotnému vnitřnímu trhu přinese českým poskytovatelům služeb větší efektivitu díky využití celoevropského prostoru. Díky principu vzájemného uznávání bude poskytovateli služeb stačit získat licenci k podnikání v České republice a dále bude moci poskytovat služby již v rámci celé Evropské unie. Naproti tomu princip domácí kontroly uplatňovaný v mnoha kategoriích služeb znamená, že podnikatel bude moci vést účetnictví i pro své pobočky pouze ve státě svého sídla to všechno představuje snížení nákladů pro ty poskytovatele služeb, kteří se v evropském prostoru míní pohybovat.

Vzhledem k tomu, že tyto obory podnikání podléhají poměrně rozsáhlé legislativě bude v případě zájmu o podnikání v tomto oboru nezbytně nutné seznámit se s platnou legislativou státu v němž bude chtít zájemce podnikat.

V případě, že bude chtít podnikatel trvale vyvést mimo území České republiky zbraně kategorie A,B nebo C nebo střelivo do těchto zbraní může tak učinit pouze na základě povolení a se souhlasem státu, do kterého mají být zbraně nebo střelivo do těchto zbraní vyvezeny.

Povolením je zbrojní průvodní list pro trvalý vývoz zbraně nebo střeliva. Ten opravňuje fyzickou osobu - držitele zbrojního průkazu, právnickou nebo fyzickou osobu - držitele zbrojní licence k nabytí vlastnictví a držení zbraně kategorie A, B nebo C, nebo střeliva do této zbraně za účelem jejího trvalého vývozu a k trvalému vývozu mimo území České republiky.

Zbrojní průvodní list pro trvalý vývoz zbraně nebo střeliva vydává příslušný útvar policie.

K žádosti o trvalý vývoz zbraně kategorie A,B nebo C nebo střeliva do této zbraně je žadatel povinen doložit souhlas příslušných státních orgánů země, do které se trvalý vývoz uskutečňuje, s překladem do jazyka českého, vyhotoveným tlumočnickem zapsaným v seznamu soudních znalců a tlumočníků.

Evropský zbrojní pas

Evropský zbrojní pas je veřejná listina, která opravňuje jeho držitele při cestách do jiných členských států Evropské unie vézt s sebou zbraň v něm zapsanou a střelivo do této zbraně v množství odpovídajícím účelu použití, pokud členský stát Evropské unie, do kterého nebo přes který cestuje, udělil povolení k cestě s touto zbraní.

Evropský zbrojní průkaz vydá příslušný útvar policie fyzické osobě, která má místo pobytu na území České republiky a je oprávněným vlastníkem zbraně.